

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE WOBEC AGRESJI ROSYJSKIEJ z 24.02.2022 oraz WOJNY NA UKRAINIE

Dr hab. Stefan BIELAŃSKI, prof. UP

Instytut Dziennikarstwa i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE - WŁOCHY PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

- WŁOCHY PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ
- Od 1946 roku, w wyniku referendum, Włochy przestały być monarchią, przyjmując republikańską formę rządów. Warto też podkreślić, iż w pierwszych latach po wojnie główną rolę w życiu politycznym odgrywała Partia Chrześcijańsko-Demokratyczna (*Democrazia Cristiana*), z jej charyzmatycznym liderem, ALCIDE DE GASPERI.
- Polityk ten – realizujący konsekwentnie linię skutecznego włączenia Włoch do struktur euro-atlantyckich i oparcia rekonstrukcji gospodarczej o pomoc ze strony USA – należy do dziś dnia do grona „ojców założycieli” zjednoczonej Europy.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- LIDERZY PARTYJNI W OKRESIE I REPUBLIKI
- Alternatywny wobec chadecji program proponowali w tym samym pierwszym okresie powojennym liderzy lewicy, komunista PALMIRO TOGLIATTI (1893-1964) oraz socjalista PIETRO NENNI (1891-1980). Wówczas dla zwolenników lewicy, zwłaszcza zaś dla komunistów, wzorcem i punktem odniesienia był Związek Sowiecki JÓZEFA STALINA.
- Zmiany w postawie lewicy – najpierw wśród socjalistów, a następnie komunistów – nastąpiły w tym zakresie dopiero po gwałtownych wydarzeniach w krajach podporządkowanych ZSRR (Węgry 1956, Czechosłowacja 1968, Polska 1980-81), by ulec zmianie zasadniczej po przełomie roku 1989. Szczególną rolę w przemianach na lewicy odegrali jej liderzy z lat 80 XX wieku: przywódca „eurokomunistów”, ENRICO BERLINGUER (1922-1984) oraz lider socjalistów BETTINO CRAXI (1934-2000).

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- „DEMOCRAZIA BLOCCATA”
- Przez cały okres tzw. „zimnej wojny” (ideologicznego konfliktu Wschód-Zachód w okresie 1945/48-1989/91) rządy we Włoszech sprawowała de facto partia chadecka. Model ten określamy jako tzw. „demokrację zablokowaną”, a przyczyną był fakt, iż największą siłą opozycyjną wobec chadecji była pro-sowiecka partia komunistyczna. W ostatecznym zatem rozrachunku, mimo częstokroć krytycznego nastawienia do praktyki rządów chadeckich i jej sojuszników (socjalistów, socjaldemokratów, liberałów i republikanów), włoscy wyborcy powierzali rządy tym, którzy mimo wszystko gwarantowali rozwój ekonomiczny, a zarazem stabilizację polityczną we Włoszech.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- DEMOCRACIA CRISTIANA: OD DOMINACJI, PRZEZ RZĄDUY KOALICYJNE DO ROZPADU NA POCZĄTKU LAT 90. XX WIEKU
- Sytuacja ta uległa całkowitej zmianie po 1989 roku: w efekcie rozpadu tradycyjnych partii politycznych; m.in. dawni chadecy znaleźli swe miejsce zarówno po prawej, jak i lewej stronie włoskiej sceny politycznej. Na początku lat 90. wydawało się, że to lewica (w formule centro-lewicy) zdominuje na długie lata włoską scenę polityczną.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- WŁOCHY NA PRZEŁOMIE XX/XXI WIEKU
- Zmiany w okresie lat 90. i pierwszych dziesięcioleci XXI wieku, zwłaszcza w kontekście postulatów federalizacji systemu politycznego Włoch (a niekiedy i secesji Północy), dały także podstawę do debaty nad zagadnieniem federalizmu. W odróżnieniu od kwestii „faszyzmu” (i to nie tylko włoskiego faszyzmu), należało ono do kwestii „zapomnianych” przez wiele dziesięcioleci ze strony oficjalnej historiografii – najpierw włoskiej, a następnie tych krajów, w których pojawiały się publikacje dotyczące dziejów Włoch.

W ŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- **WŁOCHY NA PRZEŁOMIE
XX/XXI WIEKU**

- Stąd istotne znaczenie współczesnej debaty nad federalizmem oraz secesjonizmem (kwestia tzw. Padanii), która sprawiła, iż na przełomie XX/XXI wieku w pracach badawczych oraz w dyskusjach historyków myśli politycznej pojawił się ze szczególną mocą problem dziejów włoskich odrębności (sięgających historii włoskich państw regionalnych sprzed okresu Risorgimento), a także wspomniane już zagadnienie włoskiej tożsamości narodowej.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- WŁOCHY NA PRZEŁOMIE XX/XXI WIEKU

W dłuższym wymiarze czasu dominacja partii politycznych, zwłaszcza we wspomnianych sferach życia społeczno-gospodarczego, leżała u źródeł afer korupcyjnych ujawnionych na początku lat 90. I chociaż śledztwo „mani pulite” wstrząsnęło włoską sceną polityczną, doprowadzając do upadku tradycyjnych partii politycznych, to sam ich wpływ – w szczególności tych, które sprawowały w danym okresie rządy we Włoszech – na instytucje wymiaru sprawiedliwości, banki, wielkie firmy z udziałem skarbu państwa, a także na media był i jest ewidentny, i nie wydaje się, aby – mimo stosowanej wcześniej ostrej krytyki tego stanu rzeczy – tzw. partie anty-systemowe, sprawując już władzę, zdołały przeprowadzić realne zmian w tym zakresie.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE „FORZA ITALIA” SILVIO BERLUSCONI

- FENOMEN SILVIO BERLUSCONIEGO
- Punktem wyjścia dla roli politycznej SILVIO BERLUSCONIEGO biznesmena działającego najpierw w sektorze budowlanym w Mediolanie, następnie – także dzięki przychylności przywódcy socjalistów Bettino Craxiego – twórcy (już w latach 80.) konkurencyjnego wobec telewizji publicznej, koncernu medialnego Mediaset – stały się wybory parlamentarne w roku 1994, gdy zdołał przeciwstawić się przejęciu władzy przez lewicę post-komunistyczną, skupiając wokół siebie jednak nie tylko dawny elektorat socjalistów czy chadecji, ale także znaczną część *società civile*, która w ówczesnych odwołaniu się przez Berlusconi do idei liberalno-konserwatywnych widziała możliwość tak modernizacji Włoch (szczególnie w sferze gospodarczej), jak i utrzymania tradycyjnych wartości w sferze społeczno-obyczajowej. Istotną rolę odgrywała także obawa przed rządami byłych komunistów, dopiero co przemienionych w *lewicowych demokratów*. I choć pierwszy rząd Berlusconi upadł po kilku miesiącach, był on jednak i w latach 90. i na początku XXI wieku głównym rywalem włoskiej centro-lewicy.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE „FORZA ITALIA”

- FENOMEN SILVIO BERLUSCONIEGO
- Pamiętać należy, że sukces wyborczy w 1994 odniosła pierwsza we włoskiej historii *partia wirtualna* jaką wówczas była tworzona ad hoc FORZA ITALIA, odwołująca się do sztandarowego hasła kibiców włoskiej reprezentacji piłkarskiej. Nie było to zresztą przypadkowe, bo jest to okres wielkich sukcesów międzynarodowych klubu AC MILAN, którego właścicielem i prezesem był ten sam Silvio Berlusconi. Powiązania sportu z polityką były i są do dzisiaj we Włoszech bardzo ścisłe. Ugrupowanie tworzyła agencja reklamowa Publitalia, zaś program formułowano nie z punktu widzenia idei politycznych, ale – zgodnie z zasadami współczesnego marketingu – odwołująca się do życzeń i pragnień „klientów”, czyli wyborców.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE „FORZA ITALIA”

- FENOMEN SILVIO BERLUSCONIEGO

W dłuższej perspektywie FORZA ITALIA stała się oficjalnie formacją centro-prawicową (w Parlamencie Europejskim jest w EPL), na której znaczenie jednak wpływały losy jej kontrowersyjnego lidera. Równocześnie jednak uzyskiwał Berlusconi legitymizację wyborców, pozwalającą mu także w początkowych dekadach XXI wieku na pełnienie funkcji premiera w latach 2001-2006 oraz 2008-2011. Po wyborach 2018, mimo względnego sukcesu centro-prawicy, FI znalazła się w opozycji, potem jednak (w 2021 r.) weszła do rządu Draghi, a po wyborach 2022 jest częścią koalicji rządowej, która wyłoniła rząd Meloni. W gabinecie tym wicepremierem i szefem MSZ, jest faktyczny obecnie lider FI – Antonio Tajani.

SILVIO
BERLUSCONI



WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- OD EUROKOMUNIZMU DO PARTII DEMOKRATYCZNEJ
- Włoska lewica – zarówno komunistyczna, jak i socjalistyczna – odgrywała zawsze znaczącą rolę w dziejach politycznych Włoch tak w drugiej połowie XX wieku, jak i po roku 1989. Historycznie największą rolę odgrywała partia socjalistyczna (PSI), jeszcze w latach 50. XX wieku współpracująca z komunistami, ale od lat 60. będąca głównym partnerem koalicyjnym chadecji, w rządach określanym jako „centro-lewicowe”. Samodzielna rola PSI wzrosła w latach 80., gdy liderem był Bettino Craxi, ale załamała się w konsekwencji afer korupcyjnych na początku nowej dekady. Silniejszą, choć do lat 90. w opozycji – była partia komunistyczna (PCI) – zorganizowana w hierarchiczną strukturę jeszcze przez historycznego przywódcę, Palmiro Togliattiego. Do zmian zarówno wewnątrz partii, jak i w jej wizerunku zewnętrznym doprowadził na przełomie lat 70. i 80. – Enrico Berlinguer (1922-1984), twórca koncepcji tzw. *eurokomunizmu*.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- OD EUROKOMUNIZMU DO PARTII DEMOKRATYCZNEJ
- Przemiany w PCI przeprowadzone przez Berlinguera miały istotne, bo długoterminowe znaczenie. Choć PCI brała udział w rządach w okresie bezpośrednio powojennym, a następnie odegrała *ważną rolę w rozmaitych instytucjach państwowych, we władzach regionalnych czy też w systemie kształcenia (zwłaszcza uniwersyteckiego), a także miała wpływ na media włoskie.*
- Działo się tak zarówno w okresie bliskiej współpracy PCI z sowiecką KPZR, jak i po wspomnianych zmianach dokonanych przez Berlinguera, a skutkujących formułą *kompromisu historycznego* (wówczas niezrealizowaną propozycją współwładzy chadecji i komunistów) czy wspomnianą wcześniej koncepcją *eurokomunizmu*, pozwalającą już w końcu lat 70. na wejście w orbitę wpływów niekomunistycznej lewicy europejskiej, w konsekwencji w struktury polityczne Wspólnot Europejskich, a w dłuższej perspektywie czasowej uzyskanie legitymizacji do pretendowania do pełnej władzy w Republice Włoskiej.

WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE LIGA SALVINIEGO

LATA 90. XX WIEKU oznaczały też skok jakościowy dla ugrupowania, które od początku kreowało się nie tylko na nurt anty-systemowy (i próbuje utrzymać ten wizerunek do dzisiaj, mimo udziału w wielu rządach włoskich), ale również nie do końca potrafiło określić główną linię ideową, przechodząc od federalizmu do postulowanego (gdyż w rzeczywistości nie realizowanego) secesjonizmu (tzw. „niepodległość PADANII), by – po de facto odsunięciu od władzy w ruchu historycznego lidera, Umberto Bossiego – stać się, pod wodzą Matteo Salviniiego, wręcz ruchem populistycznym i ogólnowłoskim.

MATTEO
SALVINI



WŁOSKIE SIŁY
POLITYCZNE

LEGA „ITALIA”



WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE

- MOVIMENTO CINQUE STELLE (MF₅): OD MITINGÓW BEPPE GRILLO DO LUIGIEGO DI MAIO I WSPÓLNEGO RZĄDU Z LIGĄ

Punktem wyjścia dla utworzenia tego specyficznego – i mającego również *populistyczny* charakter – ruchu społeczno-politycznego, były blog Grillo (2005) oraz (od 2007) tzw. *Vaffa` Day*: mitingi-spektakle w halach i na placach, których jedynym protagonistą był znany od lat genueński komik telewizyjny BEPPE GRILLO. Formalnie RUCH PIĘCIU GWIAZD został w 2009 roku zarejestrowany (wspólnie przez Grillo i rzeczywistego autora „idei politycznej”, GIANROBERTO CASALEGGIO (1954-2016)). Najważniejszym instrumentem walki politycznej – także o podzielane przez dużą część społeczeństwa, a ignorowane zwłaszcza przez biurokrację państwową i partie rządzące – rozwiązania palących problemów społecznych stały się MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE, dzięki którym Ruch trafił ze swoją ofertą do najmłodszego pokolenia wyborców. Nadal też M5S postuluje – w miejsce tradycyjnych instytucji demokratycznych (jak np. parlament) – wprowadzenie coraz szerzej DEMOKRACJI BEZPOŚREDNIEJ POPRZEZ INTERNET (na razie jest to platforma dostępna dla członków Ruchu, której dysfunkcje prowadziło do oskarżeń o manipulacje i zagrożenie nowym rodzajem „dyktatury informatycznej”).

W OKRESIE PRZEMIAN
(1989-2021)

PROF. GIUSEPPE CONTE
Premier w latach 2018-
2020; od 2022 r. lider
Ruchu 5 Gwiazd



WŁOSKIE SIŁY RUCHY POLITYCZNE

PRÓBA OKREŚLENIA GŁÓWNYCH WYZWAŃ WŁOSKICH PARTII POLITYCZNYCH PO WYBORACH 2018

Po wyborach 2018 r. w trudnej znalazły się partie centro-prawicy (Forza Italia Berlusconi i Tajaniego oraz Fratelli d'Italia Meloni). W 2019 doszło do rozpadu koalicji M5S-Lega, i powstania drugiego rządu Conte o barwie lewicowej (M5S-Pd), by w 2021 przekształcić się w rząd „wielkiej koalicji” lub „jedności narodowej” pod kierunkiem prof. Mario Dragiego (technokraci plus Pd, M5S, Lega Salvini, Forza Italia; w opozycji pozostała prawicowa formacja Fratelli d'Italia, której przewodzi Giorgia Meloni.

WŁOSKIE SIŁY
POLITYCZNE

PROF. MARIO
DRAGHI
Premier rządu
wielkiej koalicji
(2021-2022)



WŁOSKIE SIŁY
POLITYCZNE
Liderka Fratelli
d'Italia i
premier
WŁOCH (od
2022) –
GIORGIA
MELONI



WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE WOBEC WOJNY NA UKRAINIE

- **WŁOSKIE SIŁY POLITYCZNE WOBEC WOJNY NA UKRAINIE**
- Inwazja rosyjska na Ukrainę z 24 lutego 2022 r. przyjęta została we Włoszech z ogromnym zaskoczeniem (do końca nie wierzono, że Rosja zdecyduje się na taki krok) i wywołała ogromne wrażenie. Zaskoczone były też media włoskie, które w pierwszym momencie dały dużo miejsca „rosyjskiemu punktowi widzenia”, wspomaganemu także przez niektórych włoskich korespondentów w Moskwie.

WOJNA NA
UKRAINIE WE
WŁOSKICH
MEDIACH



WŁOSKIE MEDIA UCHODźCY z UKRAINY W POLSCE

- UKRAIŃSCY UCHODźCY W POLSCE W RELACJACH WŁOSKICH MEDIÓW
- Należy przyznać, iż włoskie media – po pierwszych godzinach zaskoczenia - dość szybko zaczęły przekazywać zarówno doniesienia z frontu walk z Rosją (z wieloma korespondentami w relacjach „na żywo”), jak w wielogodzinnych talk show politycznych w największych stacjach telewizyjnych (publicznych i prywatnych) w których temat wojny na Ukrainie przez dłuższy czas był „numerem jeden” (a nadal też jest stałym punktem tych programów).
- W pierwszych tygodniach wojny w sposób szczególny też – i wręcz z podziwem dla postawy i pomocy ze strony Polski i Polaków – pokazywany był dramat ukraińskich uchodźców wojennych (profughi di guerra).

WŁOSKIE
MEDIA
WOBEC
WOJNY
NA UKRAINIE
UCHOŹCY
WOJENNI



WŁOSKIE MEDIA O POLSCE I UKRAINIE

- POLSKA I JEJ WSPARCIE DLA UKRAINY
- Włoskie media zwróciły od samego początku wojny uwagę na fakt jednoznacznego poparcia Polski dla Ukrainy, podkreślając bardzo dobre relacje polskich polityków – zwłaszcza prezydenta RP, Andrzeja Dudy – z ukraińskim prezydentem, Wołodymyrem Zełeńskim. Odnotowano też, że to właśnie polscy liderzy polityczni (z prezesem Jarosławem Kaczyńskim i premierem Mateuszem Morawieckim) zainicjowali wizyty przywódców krajów UE i NATO na Ukrainie. Przy okazji tych relacji znane stały się – także we Włoszech – miasta o bardzo trudnej wymowie dla obcokrajowców: Rzeszów i Przemyśl...
- Z biegiem czasu informacje o wsparciu Polski dla walczącej Ukrainy przestały mieć wyłącznie charakter doniesień agencyjnych, a stały się istotnym punktem debaty o zmianach w geopolityce europejskiej jako rezultatu różnych postaw krajów UE wobec agresji rosyjskiej na Ukrainę.

WŁOSKIE
MEDIA
POLSKIE
POPARCIE
DLA
UKRAINY



WOJNA NA UKRAINIE WE WŁOSKIEJ POLITYCE 2022-2023

WŁOSKA „KLASA POLITYCZNA” WOBEC WYBUCHU WOJNY NA UKRAINIE

- Włoska klasa polityczna też nie była przygotowana do wojny na Ukrainie, a dobre relacje z Rosją Putina (notabene tradycyjnie takie jeszcze od czasów Rosji carskiej i podobnych stosunków, mimo przynależności do dwóch rywalizujących ze sobą w okresie tzw. „zimnej wojny” , po 1945, a także współcześnie), pozwalały na intensywną współpracę gospodarczą, skutkującą jednak bardzo dużym uzależnieniem od dostaw „taniego” gazu z Rosji. Dochodziły do tego prorosyjskiej „mity polityczne”, obecne zarówno wśród części lewicy (skrajnych odłamów), jak partii centro-prawicy (konkretnie w „Forza Italia” Berlusconi oraz Ligi Salvini). Z jednej strony był to mit wynikający z przywiązania do Związku Sowieckiego plus antyamerykanizm, z drugiej kreowanie Putina na „obrońcę tradycyjnych wartości”. Paradoksalnie nie uległy tym mitom ani Partia Demokratyczna (wywodząca się z dawnej partii komunistycznej i lewicy chadeckiej), ani prawica narodowa - „Bracia Włosi” Giorgi Meloni.

WŁOSKIE
MEDIA
SALVINI
W PRZEMYŚLU



WŁOCHY A WOJNA NA UKRAINIE

- RZĄD MARIO DRAGHIEGO WOBEC WOJNY NA UKRAINIE
- Włoski system polityczny sprawia, iż premier ma duże uprawnienia także w zakresie polityki zagranicznej, MSZ zaś zapewnia odpowiednie instrumenty działań bieżących, wykorzystując zresztą w tym celu wysoce profesjonalny i w dużej mierze apolityczny personel (tzn. nie włączający się w bieżące rozgrywki polityczne). Dzięki temu oficjalna polityka Rzymu – również w odniesieniu do wojny na Ukrainie – nie musi odzwierciedlać w pełni nastrojów społecznych czy też postaw partii politycznych, także tych współtworzących koalicje rządowe. Tak też się stało w momencie wybuchu wojny i miesiącach po niej następujących, gdy decydujące było pro-amerykańskie i pro-atlantyckie (zarazem jednak w pełni pro-unijne) stanowisko Mario Draghiego.

DRAGHI I
LIDERZY
UE NA
UKRAINIE



WYBORY WE WŁOSZECH A SPRAWA UKRAIŃSKA

- WYBORY 2022

W dniu 25.09.2022 odbyły się we Włoszech wybory parlamentarne w których zdecydowane zwycięstwo odniosły ugrupowania centro-prawicowe, w szczególności zaś partia prawicy narodowej – Fratelli d'Italia (Bracia Włosi), na czele której stoi – Giorgia Meloni. W wyniku tego zwycięstwa jako pierwsza kobieta w dziejach państwa włoskiego objęła stanowisko szefa rządu. Przy jego konstruowaniu pojawiły się problemy z koalicjantami nie podzielającymi w pełni nastawienia pro-ukraińskiego, które wykazała Meloni jeszcze będąc w opozycji, wspierając w tym zakresie także rząd Draghiego. Formalnie żadna z partii włoskich nie jest pro-rosyjska, a swój dystans do Ukrainy były premier Conte (Ruch 5 Gwiazd), Berlusconi (Forza Italia) czy Salvini (Liga) wyrażają poprzez stawianie na pierwszym planie zaprzestania walk, dołączając się przy tym do znanych apeli o pokój papieża Franciszka



**GRAZIE
ITALIA**

**GIORGIA
MELONI**

**FRATELLI
d'ITALIA**

**GIORGIA
MELONI**

**FRATELLI
d'ITALIA**

**GIORGIA
MELONI**

**FRATELLI
d'ITALIA**

**GIORGIA
MELONI**

**FRATELLI
d'ITALIA**

**GIORGIA
MELONI**

**FRATELLI
d'ITALIA**

RZĄD MELONI WOBEC UKRAINY

- RZĄD MELONI WOBEC WOJNY NA UKRAINIE
- W sprawie wojny na Ukrainie, a zwłaszcza wobec agresywnej polityki rosyjskiej, rząd Meloni – przede wszystkim dzięki konsekwentnej postawie samej Pani Premier – nie tylko kontynuuje linię przyjętą przez Draghiego, ale wyraźnie i jednoznacznie wzmocnił wsparcie dla Ukrainy, także w zakresie dostaw broni dla strony ukraińskiej.
- Symbolem tego poparcia była też – wprawdzie z punktu widzenia medialnego „przykryta” przez historyczną wizytę prezydenta Bidena w Kijowie – podróż (jak zawsze w takich przypadkach przez Polskę) premier Meloni do stolicy Ukrainy i jej rozmowy z prezydentem Zełeńskim.

PREMIER
MELONI
W KIJOWIE



PROPAGANDA ROSYJSKA A WŁOSKIE MEDIA

- ROSYJSKA PROPAGANDA W CZĘŚCI WŁOSKIEJ MEDIALNEJ „PUBLICYSTYCKI POLITYCZNEJ”
- W odróżnieniu od rzetelnych informacji i reportaży z frontu, ukazujących włoskiemu odbiorcy rzeczywisty obraz agresji rosyjskiej na Ukrainie, widoczne są jednak – „kultywowane” przez dziesięciolecia najpierw wpływy sowieckie, a następnie rosyjskie (zwłaszcza od przejścia władzy w Moskwie przez Putina) - na telewizje włoskie, publiczne i prywatne (a to nadal najważniejsze w Italii środki masowego przekazu), które udostępniają „rosyjski punkt widzenia” tak poprzez wypowiedzi prorosyjskich włoskich „ekspertów”, jak i sięgając do ludzi funkcjonujących wprost w propagandzie rosyjskiej. Nie ulega wątpliwości, iż w ten sposób kształtowany jest wpływ – niekorzystny dla Ukrainy – w części przynajmniej społeczeństwa włoskiego, mając też w tych działaniach swoich mniej lub bardziej jawnych „sponsorów” politycznych.

PROPAGANDA
ROSYJSKA
A WŁOSKIE
MEDIA



WŁOSKA GEPOLITYKA A SPRAWA UKRAIŃSKA

EUROPA ŚRODKOWA I WSCHODNIA WE WSPÓŁCZESNEJ WŁOSKIEJ GEOPOLITYCE

Zagadnienia z zakresu geopolityki dotyczące Europy Środkowo-Wschodniej (a oznaczało to przez dziesięciolecia ukazywanie ich przez pryzmat interesów geopolitycznych ROSJI) były i są przedmiotem badań nad historią i współczesnością stosunków międzynarodowych.

Niemniej warto zauważyć, że kwestie te pojawiały się też (a jeszcze częściej w ostatnim okresie na łamach najbardziej prestiżowego i znanego włoskiego czasopisma geopolitycznego – czyli na łamach rzymskiego „LIMES” (ukazującego się pod redakcją LUCIO CARACCILO od 1993 r.).

„LIMES”, 2008

POTENCJALNE KIERUNKI

EKSPANSJI ROSYJSKIEJ

ZE SZCZEGÓLNYM

UWZGLĘDNIENIEM

UKRAINY



2 - FAGLIE EUROPEE NELLA GUERRA D'UCRAINA



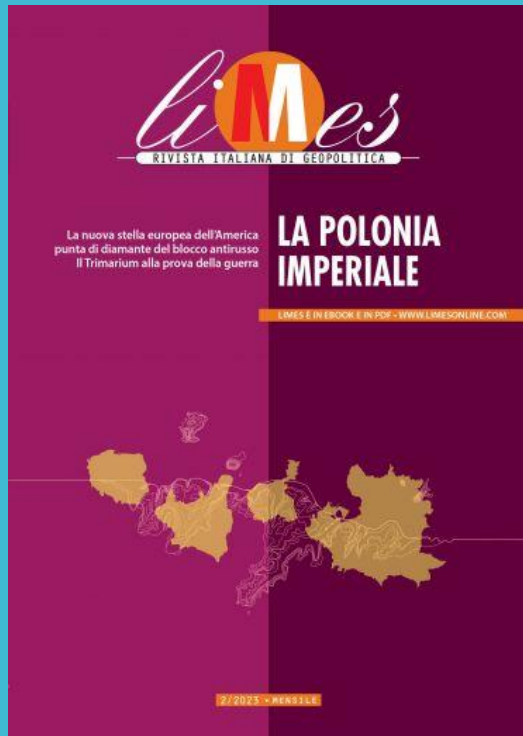
WSPÓŁCZESNA
 GEOPOLITYKA
 EUROPEJSKA

„LIMES”, 2014-2022

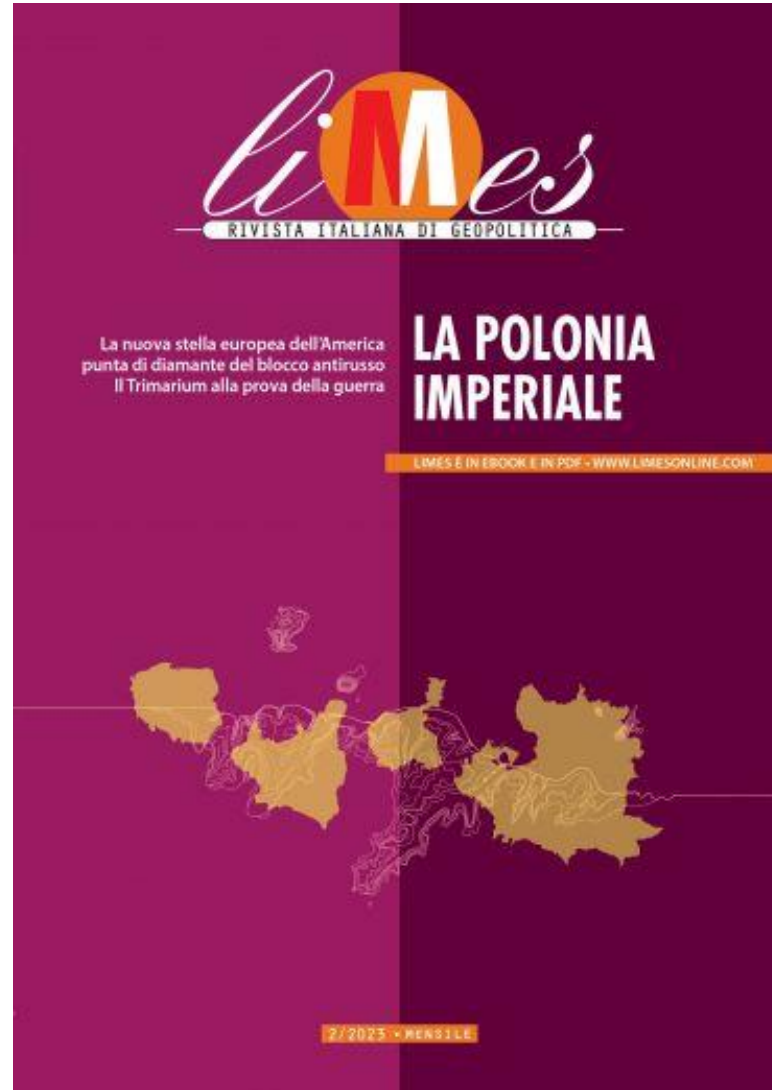
Mapa powiązana jest tekstem opublikowanym w wydaniu online (w dziale „La rassegna geopolitica del 24 maggio 2022) i odnosi się tak do wizyty prezydenta RP, Andrzeja Dudy, wskazując na jej znaczenie także w kontekście „historycznego pojednania” polsko-ukraińskiego oraz wspólnoty interesów wobec polityki i agresji Rosji, jak i do projektów infrastrukturalnych w ramach „Trimarium”



Stefan Bielański
 „Leopoli è ovunque”
<https://www.limesonline.com>



LIMES
2/2023



- EDYTORIAL (Lucio Caracciolo): Warszawa nie leży na Księżycu (Varsavia non è sulla Luna)
- Część 1: Warszawa-Berlin-Moskwa-Waszyngton-krzyżujące się spojrzenia
- Część 2: Polska i wojna na Ukrainie
- Część 3: Polskie korzenie
- Część 4: Trójmorze i my

WŁOSKA GEOPOLITYKA

W wydanej w 1995 r. książce pt. „Geopolityka”, jeden z najbardziej znanych włoskich geopolityków, Carlo JEAN pisał, iż:

Po upadku systemu sowieckiego następuje dziś przesunięcie Europy na wschód; przy czym – według włoskiego badacza – pojęcie Europy Środkowo-Wschodniej odnosi się do terytorium płynnego, które wyraża różne wizje geopolityczne i które określa obszar leżący na wschód od Europy Zachodniej, serca Unii Europejskiej.

A także, iż: Zmniejszyło się znaczenie polityczne i strategiczne Włoch dla Zachodu. (...) Wszystkie te zmiany oznaczają dla Włoch zarówno niebezpieczeństwa (...), jak i korzyści. (...) Podejście geopolityczne, które zmusza do myślenia o Włoszech w stosunku do świata i o świecie w odniesieniu do Włoch, jest w istocie konceptualizacją przestrzeni służącą podejmowaniu decyzji i działań.

WŁOSKA GEOPOLITYKA A SPRAWA UKRAIŃSKA

- **KONKLUDUJĄC** należy jednak podkreślić, iż **WŁOSKA GEOPOLITYKA**, mając możliwość odwoływania się do różnych, sięgających nie tylko XX wieku, tradycji myśli włoskiej dotyczącej szeroko rozumianej problematyki międzynarodowej, historii, nauki o polityce i geografii, wykazuje się wszechstronnością podejmowanych tematów badawczych.
- Natomiast **PRAKTYKA** geopolityki włoskiej, bez nadmiernej zależności od czynników politycznych oraz „ciśnienia spraw bieżących” jest jednak w stanie skutecznie wpływać na **WŁOSKĄ POLITYKĘ ZAGRANICZNĄ**, a także – co widać na przytoczonych wyżej przykładach – na **POLITYKĘ WOBEK UKRAINY I WOBEK AGRESJI ROSYJSKIEJ NA UKRAINIE**.